

MILJØstyrelsen
Pesticider

6. september 2006
J. nr.
NSH/VM/SAMUN

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. september 2006

Samlenotat

Dagsordenspunkt 5: Kommissionens forslag til forordning af EU Parlamentet og Rådet om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, KOM(2006) 388 final.

Resumé

Kommissionen foreslår, at ændre direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler. Hovedelementerne i forslaget er, at aktivstoffer godkendes på EU niveau efter bestemte kriterier, og der opstilles afskæringskriterier for, hvornår et stof ikke kan godkendes. For plantebeskyttelsesmidler indføres ifølge forslaget en tvungen gensidig anerkendelse af godkendelser givet af et andet land i den zone, landet tilhører. Endvidere indføres krav om substitution af særligt problematiske plantebeskyttelsesmidler. Endelig indføres tidsbegrænsede godkendelser af aktivstoffer og plantebeskyttelsesmidler samt godkendelsesprocedurer for aktivstoffer med lav risiko og basisstoffer.

Forslaget vurderes samlet set at få negativ indflydelse på beskyttelsesniveauet i Danmark.

1. Status

Kommissionen sendte den 18. juli 2006 ovennævnte forslag til Rådet og Europa-Parlamentet. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 37(2) og artikel 152(4)(b), og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Grundnotat er endnu ikke oversendt til Folketinget.

Forslaget forventes at blive præsenteret for Rådet (landbrug) på dets møde den 18. september 2006.

2. Formål og indhold

Forslaget skal erstatte det nuværende direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler. Revisionen af 91/414 har ifølge Kommissionen til formål at sikre et højere beskyttelsesniveau for miljø og sundhed, og at få det indre marked til at fungere mere effektivt herunder at sikre landbrugerne i de forskellige medlemsstater lige adgang til plantebeskyttelsesmidler. Herudover anfører Kommissionen også, at forslaget skal skabe mere

åbenhed, undgå at dyreforsøg gentages og opdatere procedurer og funktioner i relation til den Europæiske Fødevarerautoritet.

I forhold til det gældende direktiv 91/414/EØF er de væsentligste ændringer:

Godkendelse af aktivstoffer

Aktivstoffer skal godkendes på EU-niveau lige som i det nuværende direktiv. Der anføres nogle generelle kriterier, stofferne skal opfylde for at kunne blive godkendt. Men som noget nyt indføres endvidere afskæringskriterier, hvorefter stofferne ikke kan godkendes, hvis de ikke opfylder de nævnte kriterier. Kriterierne baserer sig på stoffernes iboende egenskaber (f.eks. POP kriterierne for nedbrydelighed, bioakkumulering og giftighed) og ikke på en egentlig risikovurdering.

Godkendelse af plantebeskyttelsesmidler

Plantebeskyttelsesmidler godkendes af medlemsstaterne og må kun markedsføres og anvendes, hvis de er godkendt. Der anføres, hvilke generelle kriterier, der skal være opfyldt for, at plantebeskyttelsesmidlerne kan godkendes. Ved godkendelsen skal man bruge de ”Ensartede Principper”, som ifølge forslaget videreføres, med de nødvendige ændringer, i form af vedtagelse af en forordning i Komitéprocedure.

Zonegodkendelse og zoneinddeling

EU inddeles i tre zoner: en nordlig, en central og en sydlig. Danmark er i forslaget placeret i den nordlige zone sammen med Estland, Letland, Litauen, Finland og Sverige. I forslaget er det forudsat, at godkendelser af plantebeskyttelsesmidler givet af en medlemsstat i en zone efter ansøgning skal accepteres af andre medlemsstater i zonen på de samme godkendelsesvilkår. Der kan dog indføres yderligere vilkår for at beskytte forhandlere, brugere og arbejdere. Hvis det drejer sig om godkendelse af plantebeskyttelsesmidler til brug i væksthuse eller til behandling af afgrøder efter høst, skal alle andre medlemsstater acceptere det første lands godkendelse uafhængigt af i hvilken zone, godkendelsen er givet.

Substitution

Aktivstoffer, der giver anledning til en vis bekymring udpeges som kandidater til substitution. Disse bliver kun godkendt for 7 år i modsætning til de sædvanlige 10 år, hvis der er godkendt andre aktivstoffer til det samme anvendelsesområde. De andre godkendte aktivstoffer skal være væsentligt mindre giftige for brugere eller sprøjteførere eller have væsentligt færre risici for miljøet end det aktivstof, der udpeges som kandidat for substitution. For aktivstoffer, der er kandidater til substitution, er der ikke krav om tvungen gensidig anerkendelse. Ved den nationale vurdering af plantebeskyttelsesmidler indeholdende et aktivstof, der er kandidat til

substitution, skal midlet ikke godkendes, hvis der findes passende alternative plantebeskyttelsesmidler eller ikke-kemiske metoder.

Tidsbegrænset godkendelse af aktivstoffer og plantebeskyttelsesmidler

Forslaget lægger op til, at aktivstoffer godkendes for højst 10 år. Derefter skal godkendelsen fornyes, og der er angivet procedurer for fornyelsen. Hvis godkendelsen kan fornyes, løber den derefter i ubegrænset tid med mindre, der kommer nye negative oplysninger om stoffet. Det samme gælder for godkendelsen af plantebeskyttelsesmidler, der tidsmæssigt skal følge godkendelsen af aktivstofferne. I dag gælder der ligeledes en frist på ti år for første godkendelse. Herefter er der mulighed for ny tidsbegrænset godkendelse.

Negativliste for problematiske hjælpestoffer

Hjælpestoffer, der har en skadelig virkning på sundhed eller miljø, herunder grundvandet, skal forbydes. De forbudte hjælpestoffer vil ved en komitébeslutning blive opført på bilag III til forordningen.

Godkendelsesprocedurer for aktivstoffer med lav risiko og basisstoffer

Der indføres særlige godkendelsesprocedurer for aktivstoffer, der vurderes at være af lav risiko. Disse stoffer godkendes for maksimalt 15 år ved den første godkendelse, derefter i ubegrænset tid. Plantebeskyttelsesmidlerne skal nationalt godkendes som værende af lav risiko, hvis de kun indeholder aktivstoffer, der er af lav risiko, hvis de ikke indeholder andre stoffer, der giver anledning til bekymring, og hvis visse af de normale godkendelseskriterier er opfyldt. Basisstoffer er stoffer, hvis hovedformål er et andet end plantebeskyttelse f.eks. salt eller eddike. Plantebeskyttelsesmidler, der udelukkende indeholder ét eller flere basisstoffer, undtages fra godkendelsesordningen.

Databeskyttelse og fælles brug af data

Undersøgelser, der indsendes for at forlænge eller revurdere en godkendelse af et aktivstof, er ikke længere databeskyttet. Der er som i det nuværende direktiv regler om, at data i videst muligt omfang skal deles, men med forslaget indføres en regel om, at forsøg og undersøgelser med hvirveldyr *skal* deles, og eventuel uenighed om fordelingen af udgifter til disse kan pådømmes ved de nationale domstole.

Integreret bekæmpelse af skadegørere

Der laves regler for principperne for god plantebeskyttelsespraksis samt i videst mulig udstrækning principperne om integreret bekæmpelse af skadegørere og god miljøpraksis. Der kan vedtages gennemførelsesbestemmelser, herunder minimumskrav vedrørende disse principper i Komitéprocedure. Senest den 1. januar 2014 skal korrekt anvendelse af plantebeskyttelsesmidler indebære overholdelse af principperne om integreret bekæmpelse af

skadegørere.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at målene med forslaget ikke vil kunne opfyldes, hvis medlemsstaterne selv skulle træffe de foranstaltninger, som er omfattet af direktivet. Dels ville selvregulering ikke garantere et tilfredsstillende niveau for beskyttelse af sundhed og miljø, og dels ville der være risiko for, at industrien ville få pålagt ekstra byrder i de tilfælde, hvor forskellige krav gjorde sig gældende blandt medlemsstaterne. Den hidtidige erfaring viser ifølge Kommissionen, at beskyttelsesniveauet kan variere meget fra medlemsstat til medlemsstat.

Idet der er tale om regulering af produkter på det indre marked, finder Regeringen at nærhedsprincippet er opfyldt.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Lov om kemiske stoffer og produkter samt bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler skal ændres.

Økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser:

Kommissionen har udarbejdet en impact assessment (IA) i tilknytning til forordningen. Analysen i denne IA behandler de økonomiske, miljømæssige og sociale indvirkninger ved provisoriske godkendelser, gensidig anerkendelse og zoneinddeling, substitution, databeskyttelse og fælles brug af data samt information af naboer. Analysen indeholder ikke en kvantitativ vurdering af forslagets økonomiske konsekvenser, men en relativ vurdering (meget positiv, positiv, neutral, negativ, meget negativ) for hhv. økonomi, sociale forhold og miljø af en række muligheder (policy options) for forslagets fem hovedelementer. Vurderingen er baseret på en spørgeskema- og interview-undersøgelse hos de berørte parter. Mht. gensidige anerkendelser vurderes, at dette forventes at medføre større udbud af plantebeskyttelsesmidler til små afgrøder, og det kan lede til øget konkurrence og evt. billigere priser. Det vurderes ikke muligt at forudse økonomien i, og hvor attraktivt det vil være at udvikle nye aktivstoffer, men der vil være færre omkostninger forbundet med at få et produkt godkendt i flere medlemsstater. Analysen vurderer endvidere, at visse negative effekter på miljøet må forventes pga. problemer med at vurdere alle miljø og klimatiske forhold i en zone.

Da zoneinddelingen er et af de meget afgørende elementer i det nye forslags godkendelsesordning, er der iværksat en mere tilbundsående analyse af zoneinddelingens økonomiske, sundheds- og miljømæssige konsekvenser for Danmark.

De erhvervsøkonomiske konsekvenser for dansk industri og landbrug vil også blive belyst i denne analyse.

Statsfinansielle konsekvenser

Mht. administrative konsekvenser må en tvungen gensidig anerkendelse af godkendelse af plantebeskyttelsesmidler, der er godkendt i et andet land, der tilhører samme zone, forventes isoleret set at reducere den administrative belastning af de nationale myndigheder i forbindelse med godkendelsen af plantebeskyttelsesmidler. Det kan dog ikke udelukkes, at der for de stoffer, hvor Danmark skal behandle ansøgningerne om godkendelse på vegne af alle lande i zonen, vil skulle vurderes flere plantebeskyttelsesmidler, end der ellers skulle have været vurderet. Konsekvensanalyse af den foreslåede zoneinddeling, indebærer en vurdering af, hvilke ressourcer det i dag kræver at få godkendt et middel i Danmark, og hvad det vil kræve, hvis zonegodkendelse med obligatorisk gensidig anerkendelse indføres.

Erhvervsadministrative konsekvenser

Forslaget forventes at få økonomiske konsekvenser for erhvervet og industrien.

Konsekvensanalysen af zoneinddelingen skal kortlægge, hvad det i dag koster en producent at få godkendt et plantebeskyttelsesmiddel i Danmark, samt hvad det vil koste, hvis der indføres godkendelseszoner. Det forventes, at de erhvervsadministrative byrder for producenterne af plantebeskyttelsesmidler vil mindskes.

Konsekvensanalysen skal desuden vurdere, om der kan forventes en ændring i antallet af ansøgninger om godkendelse af midler, og om producenterne vil have interesse i at markedsføre nye produkter i Danmark. Dvs. om brugerne får adgang til flere eller færre midler, og om ændringerne kan påvirke konkurrenceevnen og økonomien for de danske brugere.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Som led i den økonomiske konsekvensanalyse af den foreslåede zoneinddeling skal det vurderes og kvantificeres, hvilke sundhedsmæssige konsekvenser forslaget vil have for sprøjteførere og arbejdere, samt hvilke miljømæssige konsekvenser forslaget vil have for grundvand, overfladevand, vandorganismer, fugle og pattedyr. Der kan være samfundsøkonomiske konsekvenser som følge af eventuelt behov for rensning af grundvand.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes samlet set at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark negativt. Indførelse af en ordning med tvungen gensidig anerkendelse på samme godkendelsesvilkår af godkendelser givet af et andet medlemsland i den samme zone kan risikere at få negative konsekvenser for beskyttelsesniveauet i forhold til grundvand, miljø og sundhed. Danmark kan blive tvunget til at godkende plantebeskyttelsesmidler, der er godkendt under andre forhold, og som vurderes at kunne udvaskes til grundvandet. Det vil kunne få negativ indflydelse på drikkevandet, der i dag næsten udelukkende er urensset grundvand. Det kan som konsekvens heraf blive nødvendigt fremover at rense alt grundvand, der skal bruges til drikkevand.

Endvidere vurderes, at forslaget om tvungen gensidig anerkendelse af plantebeskyttelsesmidler vil kunne få negative konsekvenser for beskyttelsen af overfladevandet, vandorganismer, fugle og pattedyr samt for sundheden (for sprøjteførere og arbejdere).

Hjemmelsgrundlaget er afgørende for, i hvilket omfang Danmark kan indføre særlig dansk regulering, og hjemmelsgrundlaget anvendes som fortolkningselement ved anvendelsen af forordningen i praksis og ved afklaring af eventuelle tvister om forståelsen af forordningens bestemmelser. Hjemmelsgrundlaget kan derfor have stor betydning for beskyttelsesniveauet.

Det påvirker beskyttelsesniveauet for miljø- og sundhed positivt, at der indføres afskæringskriterier for godkendelse af aktivstoffer. De konkrete konsekvenser for miljø og sundhed afhænger dog af kriterierne for miljøeffekter.

Det forventes at påvirke beskyttelsesniveauet positivt, at der indføres et princip om substitution af visse plantebeskyttelsesmidler med mindre farlige plantebeskyttelsesmidler eller ikke-kemiske metoder. De konkrete konsekvenser for miljø og sundhed afhænger dog af kriterierne for hvilke stoffer og plantebeskyttelsesmidler, der kan substitueres.

Det må forventes, at det påvirker beskyttelsesniveauet negativt, at der ikke skal ske en fornyelse af godkendelse af aktivstoffer og plantebeskyttelsesmidler efter den første fornyelse efter 10 år. Der vil således ikke automatisk blive krav om at opdatere dokumentationen for aktivstoffet og plantebeskyttelsesmidlerne, når der f.eks. vedtages nye datakrav eller nye retningslinier for vurdering af aktivstoffer og plantebeskyttelsesmidler.

Det påvirker beskyttelsesniveauet negativt, at der indføres en mere lempelig godkendelsesprocedure for plantebeskyttelsesmidler med aktivstoffer af lav risiko end den procedure, der findes i dag. Det påvirker også miljøet negativt, at plantebeskyttelsesmidler, der indeholder basisstoffer helt undtages fra godkendelsesordningen, da basisstoffer også kan være meget problematiske stoffer f.eks. for miljøet.

Konsekvenserne af implementeringen af regler om integreret bekæmpelse af skadegørere vil afhænge af indholdet af reglerne og kan ikke vurderes, før disse er fastlagt. Der henvises i øvrigt til rammenotatet for tema strategien om bæredygtig anvendelse af pesticider.

5. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 25. juli 2006 til 57 interessenter. Der er ved høringsfristens udløb den 14. august 2006 modtaget høringssvar fra 11 høringsparter: Advokatrådet (AR), Danmarks Naturfredningsforening (DN), Dansk Gartneri (DG), Dansk

Industri (DI), Dansk Landbrug (DL), Dansk Planteværn (DP), Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Det Økologiske Råd (DØR), , Fagligt Fælles Forbund – 3F (3F), Foreningen af Vandværker i Danmark (FVD), og HTSI Interesseorganisationen (HTSI).

Den skriftlige høring har givet anledning til følgende kommentarer:

Generelt:

AR, DI, og HTSI har ingen bemærkninger til forslaget.

DANVA er positiv over for en revision af det nuværende direktiv, men tilslutter sig ikke harmoniseringen af udbuddet af midler, da DANVA mener, at formålet med en revision også må være at bevare eller højne beskyttelsesniveauet i alle lande. DØR finder behov for en række kraftige forbedringer af forslaget, for at det kan leve op til målsætningen om et højt beskyttelsesniveau, herunder at beskyttelse af miljø og sundhed skal have højere prioritet end planteproduktion, samt at det bør være muligt at afvise at godkende midler, der ikke vurderes at være en fordel i pågældende medlemsstat, f.eks. pga. alternative midler. DØR mener derfor ikke, at forslaget lever op til proportionalitetsprincippet. DN mener, at forslaget er for uambitiøst, og at det skal strammes op for at sikre biodiversitet og vandområder.

DL og DG ønsker yderligere harmonisering på området og støtter derfor forslaget.

Hjemmelsgrundlag

DØR mener, at retsgrundlaget for direktivet skal ændres fra artikel 37 (landbrug) og artikel 152 (sundhed) til artikel 95 (det indre marked) – så miljøgarantien i stk. 4-10 finder anvendelse – og artikel 175 (miljø) samt evt. 152 (sundhed).

DANVA efterlyser henvisninger til centrale miljødirektiver så som Vandrammedirektivet.

Godkendelse af aktivstoffer

DN støtter indførelsen af kriterier for godkendelse af aktivstoffer, men ønsker en opstramning af kriterierne. DP beklager indførelsen af kriterier baseret på ”iboende egenskaber” i stedet for en reel risikovurdering.

DANVA tilslutter sig forslaget om, at ”safeners” og ”synergists” skal godkendes på samme måde som aktivstoffer. Endvidere bør programmet for godkendelse af ”safeners” og ”synergists” iværksættes øjeblikkeligt.

Godkendelse af plantebeskyttelsesmidler

DØR finder det ikke rimeligt, at vurderingen foretages på baggrund af ”god plantebeskyttelsespraksis”, da kun få landmænd benytter den praksis. I stedet bør vurderingerne foretages ud fra de maksimale doseringer etc.

Zoneinddeling og -godkendelse

3F, DN og DØR mener, at produkter fortsat bør godkendes nationalt. 3F mener, at inddelingen i zoner er begrundet i administrative og ikke miljømæssige hensyn, og at der skal udarbejdes regler, så medlemsstaterne kan anvende andre medlemsstaters godkendelser. DN mener ikke, det er muligt at lave zoner, som giver faglig mening i forhold til bedømmelse af den miljømæssige risiko. DØR bemærker endvidere, at anvendelsesområdet for pesticider vil blive udvidet, og det vil slække det nationale beskyttelsesniveau, da anvendelsen i dag f.eks. kan være forbudt eller begrænset ved længden af sprøjtefrister, højest tilladte doseringer m.v. og mener, at det er afgørende, at Danmark fortsat har mulighed for at begrænse anvendelsen af midler, der forurener grundvandet.

DØR bemærker også, at gensidig anerkendelse i alle zoner af midler til anvendelse i væksthuse vil medføre en markant forringelse af beskyttelsesniveauet i Danmark. Samme synspunkt anføres mht. midler, der anvendes efter høst, og DØR bemærker, at der slet ikke er godkendt sådanne midler i Danmark.

Hvis den foreslåede zoneinddeling opretholdes, mener 3F ikke, at de nuværende forslag til zoneinddeling er udarbejdet efter ensartede geologiske forhold, da Danmark minder mere om Tyskland, Polen m.fl., og anbefaler, at inddelingen sker efter disse forhold.

DP, DØR og DANVA udtrykker sig alle positivt i forhold til øget samarbejde mellem medlemsstaternes godkendelsesmyndigheder. DP mener, det bør ske ved et ad hoc samarbejde, da det er problematisk, at zonerne i forslaget fordeler sig efter landegrænser i stedet for klima- og afgrødemæssige ligheder. Endvidere fremhæves, at gensidig anerkendelse er afgrænset til lande inden for samme zone. DØR støtter også øget brug af godkendelser medlemsstaterne i mellem, men mener, at det enkelte land skal have mulighed for at bevare et højere beskyttelsesniveau.

DANVA er enig i, at det er formålstjenstligt at indføre godkendelseszoner, men er imod den gensidige godkendelsespligt. Endvidere bør vurderingen af stofferne fordeles mellem landene uafhængigt af producenternes ønsker.

DL og DG fremfører, at udgangspunktet for placering i klimazoner er klimatiske og jordbundsmæssige forhold, og ønsker derfor Danmark placeret i den centraleuropæiske zone, da Danmarks klima i højere grad ligner landene syd for Danmark. DL og DG kan kun støtte opdelingen i klimazoner, hvis Danmark placeres i den centraleuropæiske zone. En placering i den nordlige zone vil ifølge DL og DG give store problemer med at få de nødvendige

plantebeskyttelsesmidler godkendt, da et mindre marked vil blive nedprioriteret af kemikaliefirmaerne.

Substitution

DL og DG ser dette som en vanskelig håndterbar størrelse, da stoffer på en række punkter kan have forskellige egenskaber, og mener, at plantebeskyttelsesmidler enten skal godkendes eller nægtes godkendelse. Endvidere er det pga. resistensproblemer og af hensyn til konkurrence på pesticidmarkedet vigtigt at have forskellige plantebeskyttelsesmidler.

DØR og DN støtter princippet om substitution, men mener, at det skal skærpes på flere punkter. DØR ønsker kriterier vedrørende forurening af grundvand m.v. og foreslår derfor kriterierne for substitution ændret, og DN mener, at også "ikke kemiske" alternativer skal inddrages.

Tidsbegrænset godkendelse af aktivstoffer og plantebeskyttelsesmidler

DN, DANVA og DØR mener, at godkendelser af pesticider også fremover bør være tidsbegrænsede. DN og DANVA mener, at den tidsbegrænsede godkendelse betyder, at ny viden inddrages, og DN bemærker, at det evt. er med til at presse på en udvikling af evt. mindre skadelige pesticider. DANVA mener, at det sikrer, at der tillige sker en revurdering af stoffer, der ikke er fokus på. DØR mener, at der ved tidsbegrænsede godkendelser kan forblive midler på markedet, selv om de skader miljøet m.v. mere end andre midler eller alternative metoder.

Negativliste for særligt problematiske hjælpestoffer

DN mener, at hjælpestofferne bør underlægges en vurdering og godkendelsesordning. DANVA mener også, at kravet om godkendelse bør omfatte hjælpestoffer, såfremt stoffernes miljøegenskaber ikke er kendt. DL og DG finder det vanskeligt at forudsige, om negativlisten får konsekvenser for udbudet af midler i Danmark.

Godkendelsesprocedurer for aktivstoffer med lav risiko og basisstoffer

DANVA mener, at et stof kun kan godkendes og erkendes som lavrisikostof, hvis det er grundigt undersøgt, samt at fristerne for godkendelse er urimeligt korte, og at det er uforståeligt, at der ikke skal tages hensyn til synergieffekter. DN ser ingen grund til at lave særlige regler for basisstoffer og savner en klar definition af lavrisikostoffer.

DL og DG støtter disse mindre omfattende godkendelsesprocedurer.

Integreret bekæmpelse af skadegørere (IPM)

DØR påpeger, at der er tale om en betydelig svækkelse af kravet til integreret plantebeskyttelse i forhold til det nuværende direktiv og dermed en klar forringelse, samt at integreret plantebeskyttelse bør ændres til integreret bekæmpelse. Fristen for, hvornår korrekt anvendelse

af plantebeskyttelsesmidler skal være i overensstemmelse med integreret plantebeskyttelse, findes desuden at være for lang.

Databeskyttelse

DP mener, at der skal være databeskyttelse for supplerende data, som er krævet for en fortsat opretholdelse af godkendelsen af aktivstoffet, da manglende databeskyttelse vil medføre manglende incitament til at forny godkendelsen efter 10 år, hvilket kan betyde færre plantebeskyttelsesmidler til rådighed.

Andet

DANVA mener, at der skal indsendes data for alle afgrøder, samt at der skal være en eksplicit oplysningspligt for producenterne. DANVA mener også, at fristerne for bedømmelse er for korte og foreslår, at der i stedet kan gives korte midlertidige godkendelser.

DL og DG fremfører, at det er vigtigt at bevare muligheden for off-label godkendelse til midler i mindre afgrøder.

DP beklager, at muligheden for nationale provisoriske godkendelser bortfalder, da det frygtes, at intentionen om en hurtig sagsbehandling ikke kan efterleves.

DANVA og DØR støtter oplysningspligten for erhvervsanvendelse af stoffer, og DØR mener, at sprøjtejournalerne – af hensyn til naboer og drikkevandsindustri - skal offentliggøres på nettet.

6. Forhandlingssituation

Forslaget forventes behandlet første gang på arbejdsgruppemøde under Rådet (i landbrugsgruppen) den 11. september 2006.

7. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det afgørende at fastholde et højt beskyttelsesniveau for grundvand, miljø og sundhed.

Indførelse af et krav om tvungen gensidig anerkendelse inden for zoner af godkendelser af plantebeskyttelsesmidler er et brud med den eksisterende nationale godkendelse af plantebeskyttelsesmidler.

Vurderes en tvungen gensidig anerkendelse ud fra et miljømæssigt, grundvandsmæssigt og sundhedsmæssigt hensyn, vil et sådan krav betyde, at Danmark vil være tvungent til at godkende pesticider, som ikke vurderes at være sundhedsmæssigt, miljømæssigt og grundvandsmæssigt forsvarlige. Dette vil på sigt betyde, at Danmark kan blive tvungen til at

opgive sin politik om at drikke urensset grundvand. Herudover vil det kunne være problematisk af hensyn til overfladevand, fugle og hvirveldyr, samt for sundheden (sprøjteførere og arbejdere).

En tvungen gensidig anerkendelse vurderes at have positive konsekvenser for jordbrugserhvervet og gartnerier, der får adgang til flere pesticider end ved den nuværende nationale godkendelsesordning, og dermed bliver konkurrencemæssigt mere ligestillet med konkurrenter i samme lande indenfor samme zone, og ulovlig import af pesticider imødegås. Tvungen gensidig anerkendelse vil også sikre et bedre indre marked for pesticider. Det vil reducere de administrative byrder for erhvervet. Miljøministeriet forventer, at statens omkostninger pr. ansøgning vil falde, hvorimod der kan komme flere ansøgninger om godkendelse.

Samlet set vurderes det at være problematisk at acceptere et forslag om tvungen gensidig anerkendelse i modsætning til national godkendelse.

Danmark er positiv overfor et øget samarbejde mellem medlemsstaterne og for muligheder for at reducere administrative byrder. En reduktion af administrative byrder vil kunne ske på et andet grundlag. Efter miljøministeriets opfattelse kan dette bl.a. ske ved at øge samarbejdet mellem myndighederne inden for samme zone ved, at myndighederne i medlemsstaterne i højere grad end i dag deler oplysninger, vurderinger og data om de plantebeskyttelsesmidler, der ansøges om, og dermed forkorte sagsbehandlingstiden.

På den baggrund lægger Danmark afgørende vægt på, at der ikke indføres et krav om tvungen gensidig anerkendelse, hvor Danmark ikke kan afvise en godkendelse af pesticider, som ud fra en faglig vurdering ikke vurderes at være forsvarlig i forhold til beskyttelse af grundvand, miljø (overfladevand, vandorganismer, fugle og pattedyr) og/eller sundhedsmæssig (arbejdere/sprøjteførere). Såfremt der fra anden side stilles krav om en begrundelse med udgangspunkt i særlig nationale forhold, vil man fra dansk side ikke afvise en sådan mulighed som led i en i øvrigt tilfredsstillende ordning. For så vidt angår spørgsmålet om Danmarks indplacering i klimazoner, er iværksat en supplerende konsekvensanalyse med henblik på stillingtagen til dansk zoneindplacering.

Danmark ønsker hjemmelsgrundlaget udvidet til også at være art. 175, som vedrører miljø.

Danmark kan støtte, at der indføres afskæringskriterier for godkendelse af aktivstoffer. Kriterierne er acceptable mht. sundhedseffekterne. Kriterierne bør være mere strikte mht. miljøeffekterne, som ikke er tilstrækkelige til at opretholde det høje danske beskyttelsesniveau.

Danmark støtter, at der indføres et princip om at substituere visse plantebeskyttelsesmidler med mindre farlige plantebeskyttelsesmidler eller ikke-kemiske metoder. Kriterierne for udpegning af substitutionskandidater bør forbedres, så der bliver mulighed for at substituere flere stoffer. Reglerne bør også forbedres, så det bliver muligt for medlemsstaterne at substituere plantebeskyttelsesmidler ud fra en vurdering af de indgående hjælpestoffers egenskaber.

Danmark støtter ikke, at godkendelsen af aktivstoffer og plantebeskyttelsesmidler gøres tidsbegrænset efter den første fornyelse efter 10 år. Det vil påvirke miljøet og sundheden negativt, at der ikke skal ske en fornyelse, når der f.eks. indføres nye datakrav eller nye retningslinier for vurdering.

Danmark støtter, at der indføres en negativliste for problematiske hjælpestoffer, men kan ikke støtte, at der indføres en mere lempelig godkendelsesprocedure for plantebeskyttelsesmidler indeholdende aktivstoffer, der er vurderet at være af lav risiko. Alle plantebeskyttelsesmidler kan indebære en vis risiko, og det giver ikke mening at kalde midlerne for ”midler af lav risiko”. Danmark støtter heller ikke, at midler indeholdende basisstoffer ikke skal godkendes, da basisstoffer kan være problematiske f.eks. for miljøet. Der bør derfor stadig ske en konkret vurdering af, om midlerne kan godkendes, også selv om de kun indeholder basisstoffer.

Regeringen støtter, at der udarbejdes regler for integreret bekæmpelse af skadegørere på EU niveau. Der henvises i øvrigt til rammenotatet for tema strategien om bæredygtig anvendelse af pesticider.

MILJØstyrelsen
Pesticider

6. september 2006
LG/NSH
J. nr.

Dagsordenspunkt 6 a): Kommissionens meddelelse om en temastrategi for bæredygtig anvendelse af pesticider KOM(2006) 372.

1. Resumé

Kommissionen foreslår at indføre en temastrategi for bæredygtig anvendelse af pesticider, der forventes at minimere risikoen for sundhed og miljø ved anvendelse af pesticider.

Hovedelementerne er at forbedre kontrollen med brug af pesticider, indføre regler for substitution af de mest farlige pesticider, fremme dyrkningsformer med lavt eller intet forbrug af pesticider og at etablere et system til afrapportering af status for de fastsatte mål. Strategien vurderes kun at have mindre konsekvenser for Danmark, idet de fleste af elementerne allerede er indført i Danmark.

2. Status

Kommissionen sendte den 14. juli 2006 ovennævnte meddelelse til Rådet og Europaparlamentet.

Forslaget forventes at blive præsenteret for Rådet (landbrug) på dets møde den 18. september 2006 og blive præsenteret for Rådet (miljø) den 18. december 2006.

3. Formål og indhold

Temastrategien er en udmøntning af EU's 6. Miljøhandlingsprogram, som understreger behovet for en mere bæredygtig anvendelse af pesticider herunder behov for en væsentlig reduktion i risiko ved pesticider og en væsentlig nedsættelse af forbruget af pesticider.

Temastrategien for pesticider fokuserer på selve anvendelsen af pesticider, der er central for de miljø- og sundhedsmæssige risici, der er knyttet til pesticider, hvilket stort set ikke er omfattet af den eksisterende lovgivning på området. Temastrategien giver endvidere mulighed for at gå på tværs af den lovgivning og de politikker, der berører pesticider, så som vandpolitik, landbrugspolitik, arbejderbeskyttelse og forskning.

Hovedinitiativerne i temastrategien for pesticider er, at:

- Minimere fare og risiko for sundhed og miljø fra brugen af pesticider
- Forbedre kontrol med brug og salg af pesticider
- Mindske tilgang til og brug af skadelige aktivstoffer, ved substitution med mere sikre kemiske og ikke-kemiske alternativer
- Fremme dyrkningsformer med lavt eller intet forbrug af pesticider, bl.a. ved at øge brugerens opmærksomhed og ved at arbejde for retningslinjer for god praksis samt overvejelser om økonomiske instrumenter
- Etablere et gennemskueligt system for overvågning og indberetning af fremskridt i relation til strategiens mål, herunder at udvikle passende indikatorer

Nogle af disse initiativer kan mest hensigtsmæssigt indarbejdes i eksisterende lovgivning/regulering. Initiativer, der ikke hensigtsmæssigt kan indarbejdes i eksisterende regulering/lovgivning indgår i forslaget til et nyt rammedirektiv om bæredygtig anvendelse af pesticider. Der henvises til grundnotatet for forslaget til dette direktiv. Det bemærkes, at der i rammedirektivet indgår regelmæssig kontrol af marksprøjter samt udmøntning af temastrategiens forslag om obligatoriske standarder for integreret bekæmpelse .

Følgende af temastrategiens initiativer kan bedst indarbejdes i eksisterende lovgivning:

- Forbedrede systemer til kontrol af overholdelse af godkendelsesvilkår
- Alternativvurdering og substitution

Disse er indeholdt i det fremlagte forslag til forordning om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, KOM(2006) 388, som skal erstatte det nuværende direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler. Mht. forbedrede systemer til kontrol er bestemmelserne om kontrol dog uændret i forslaget. Der henvises i øvrigt til grundnotat for forslaget til forordning om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler.

- Monitorering af pesticider i vand, som er forudsat i vandrammedirektivet.
- Forskning i pesticider, som indgår i 6. og 7. rammeprogram for forskning

Monitorering af pesticider i vand og andre steder i miljøet med henblik på validering af de modelberegninger, som benyttes i risikovurderinger og med henblik på kontrol af, om brugerne overholder godkendelsesvilkår, vil i givet fald skulle være meget intensiv og dermed dyr. Det fremgår af temastrategiens bilag, at monitoreringen skal koncentreres om et begrænset antal stoffer. Den foreslåede monitorering af vand har ophæng i vandrammedirektivet. Temastrategien peger ikke på, i hvilket regi monitorering af andre medier skal foregå, men der nævnes Miljøagenturet og Vandforsyningsselskaber som mulige aktører.

Herudover skal der ifølge temastrategien senest i 2008 være vedtaget ny regulering på følgende områder:

- Forbedrede systemer til indsamling af data om salg og anvendelse af pesticider
- Standardiseringsordning for udstyr til udbringning af pesticider

Mht. indsamling af data foreligger der et udkast til forordning om pesticidstatistik. Ifølge dette skal der indsamles statistiske data om salg og anvendelse af pesticider, især med henblik på at generere data til beregning af EU harmoniserede risikoindikatorer. Medlemsstaterne kan, da der gælder subsidiaritet for fællesskabets statistikker, selv vælge indsamlingsmetodik. De indsamlede data skal med 5 års intervaller sendes til kommissionen i et nærmere bestemt format.

Der skal med hjemmel i direktiv 98/34/EC om tekniske standarder, fastsættes standarder for udstyr til udbringning af pesticider (sprøjter m.v.). Der foreligger endnu ikke et udkast.

Følgende af 6. Miljøhandlingsprogramms mål vedrørende pesticider er ikke medtaget i temastrategien, men kan blive vurderet igen på et senere tidspunkt.

- Kvantitative reduktionsmål (forbrugsreduktion)

- Afgifter til reduktion af forbruget

4. Nærhedsprincippet

Da der ikke er tale om en retsakt, er spørgsmålet om nærhedsprincippet ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Danmark har siden 1986 haft en række forskellige pesticidplaner, som vurderes i vid udstrækning at dække de initiativer, der indgår temastrategien. I det følgende beskrives kun konsekvenser af de initiativer, der ikke er omfattet af rammedirektivet for bæredygtig anvendelse af pesticider eller af revision af direktivet om plantebeskyttelsesmidler.

Det foreliggende udkast til forordning om pesticidstatistik, vurderes ikke at have væsentlige konsekvenser for Danmark, der gennem mange år har haft en solid salgsstatistik for pesticider. Dog indebærer udkastet til forordning, at der skal indsamles data om forbruget af pesticider, og salgsdata skal bearbejdes i et nyt format, hvilket tilsammen medfører omkostninger og i et vist omfang administrative byrder i forbindelse med udarbejdelse af statistikken.

Hvis temastrategiens forslag om øget kontrol med anvendelse af pesticider udmøntes i forbindelse med revision af direktivet om plantebeskyttelsesmidler, vurderes det umiddelbart at ville medføre en højere grad af sikkerhed for, at pesticiderne anvendes i overensstemmelse med godkendelsesvilkår. Det er dog vanskeligt at kvantificere den øgede sikkerhed. Det er ligeledes vanskeligt at vurdere de omkostninger, der vil være forbundet med en øget kontrol, da omfanget ikke er kendt.

Det vurderes umiddelbart, at en gennemførelse af temastrategiens forslag om monitorering af pesticider i miljøet ikke vil pålægge Danmark yderligere monitoringsforpligtigelser.

Der foreligger ikke et udkast til en standardiseringsordning for udstyr til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, hvorfor konsekvenserne ikke kan vurderes.

Med hensyn til regelmæssig obligatorisk kontrol af alle sprøjter, henvises der til grundnotat for rammedirektivet.

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Temastrategien har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Kommissionen har gennemført en konsekvensanalyse af strategien, som viser at strategiens forslag samlet set vil indebære en nettogevinst på mere end 200 mio. Euro per år for medlemslandene under et.

For økonomiske og administrative konsekvenser for Danmark henvises til grundnotaterne for henholdsvis direktivet for en bæredygtig anvendelse af pesticider KOM(2006) 373, og forslaget til forordning om plantebeskyttelsesmidler KOM(2006) 388.

Obligatorisk kontrol af sprøjter vurderes at have konsekvenser for erhvervet og myndighederne, hvis kontrollen skal udføres af disse. Konsekvenserne er nærmere beskrevet i grundnotat om rammedirektiv for en bæredygtig anvendelse af pesticider.

Beskyttelsesniveau:

Temastrategien vurderes for så vidt angår de elementer, der er beskrevet ovenfor, ikke at ændre væsentligt ved beskyttelsesniveauet i Danmark. Hvis en øget kontrol med overholdelse af godkendelsesvilkår udmøntes i forbindelse med revision af direktivet om plantebeskyttelsesmidler, vil det hæve beskyttelsesniveauet, idet det forventes, at overholdelsen af vilkår øges.

De beskrevne initiativer vurderes primært at hæve beskyttelsesniveauet i Medlemsstater, der ikke allerede har aktiviteter på disse områder.

6. Høring

Forslaget blev sendt i skriftlig høring den 25. juli 2006. Der var ved høringsfristens udløb den 14. august 2006 modtaget høringssvar fra 11 høringssparter, der havde kommentarer.:

Advokatrådet (AR), Danmarks Naturfredningsforening (DN), Dansk Gartneri (DG), Dansk Industri (DI), Dansk Landbrug (DL), Dansk Planteværn (DP), Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Det Økologiske Råd (DØR), Fagligt Fælles Forbund – (3F), Foreningen af Vandværker i Danmark (FVD), og HTSI Interesseorganisationen (HTSI).

Den skriftlige høring har givet anledning til følgende kommentarer:

Generelt:

AR, DI, FVD og HTSI har ingen bemærkninger til forslaget.

DN, DANVA og DØR er overordnet set positive over for Temastrategien, men mener at forslaget har en række væsentlige mangler, se nedenfor.

3 F tilkendegiver, at der i temastrategien først og fremmest skal være fokus på alternative metoder til erstatning for pesticider, og hvor dette ikke er muligt skal de erstattes med de mindst skadelige midler.

DP og DL vurderer, at de foreslåede tiltag i stort omfang svarer til den praksis, som allerede findes i Danmark.

Nedsættelse af pesticidforbruget

DANVA, DN og DØR ønsker, at de nationale handlingsplaner også skal indeholde kvantitative mål for reduktion af forbruget/behandlingshyppigheden.

DØR ønsker endvidere, at hvert land, sammen med forslaget til den nationale handlingsplan, skal offentliggøre en rapport, der beskriver mulighederne for at minimere pesticidforbruget i alle væsentlige afgrøder.

DØR peger på fravær af virkemidler til at minimere pesticidanvendelsen og DANVA på, at det er en klar svaghed, at der i forslaget ikke indgår beskatning af pesticider.

Områder med stærkt reduceret eller ingen brug af pesticider

DANVA ønsker, at det i teknisk annekset til temastrategien præciseres, at særlige områder med stærkt reduceret eller ingen brug af pesticider omfatter arealer nær boringer, sårbare oplande til disse samt arealer over sårbare grundvandsmagasiner.

Kontrol af sprøjter

DL peger på at forslag om kontrol af sprøjter indebærer en ændring af det danske system til kontrol af sprøjter, som vil øge byrden for landbrugserhvervet. DL mener at konsekvenserne af forslaget bør vurderes.

Sammenhæng til den fælles landbrugspolitik (CAP)

DN tilkendegiver at der bør være større fokus på hvordan CAPen kunne indrettes, så der sikres en mere bæredygtig produktion, herunder en mere bæredygtig plantebeskyttelse.

7. Forhandlingssituation

Forslaget forventes behandlet første gang på arbejdsgruppemøde under Rådet (i miljøgruppen) den 21. september 2006.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for den tematiske strategis initiativer til en sikker og bæredygtig anvendelse af pesticider, men finder at en nærmere stillingtagen til temastrategien bør afvente

en konsekvensanalyse for så vidt angår forslaget om kontrol af sprøjter og standardisering af sprøjteudstyr samt en vurdering af forslaget om retningslinier for integreret bekæmpelse.

Regeringen lægger vægt på, at det høje danske beskyttelsesniveau kan fastholdes.

Regeringen tilkendegiver bl.a. i Danmarks strategi for bæredygtig udvikling, at den ønsker at minimere brugen af pesticider, og at det langsigtede mål er at udvikle dyrkningsstrategier, der nedsætter afhængigheden af pesticider, så anvendelsen i størst muligt omfang kan reduceres. Herudover tilkendegives det, at regeringen internationalt ønsker at sætte fokus på overforbrug af pesticider. Regeringen ønsker derfor, at forbrugsreduktion, som indgår i 6. miljøhandlingsprogram også bliver en del af den tematiske strategi.

MILJØstyrelsen
Pesticider

6. september 2006
LG/NSH
J. nr.

Dagsordenspunkt 6 b): Kommissionens forslag til et direktiv om etablering af rammer for Fællesskabets initiativer til opnåelse af en bæredygtig anvendelse af pesticider KOM(2006) 373.

Resumé

Kommissionen foreslår, at der indføres en række initiativer, der skal minimere risikoen for sundhed og miljø ved anvendelse af pesticider. Medlemsstaterne skal indføre nationale handlingsplaner til nedsættelse af risikoen ved anvendelse af pesticider, de skal fremme dyrkningssystemer med lavt pesticidforbrug, de skal indføre regelmæssig kontrol af sprøjter, og de skal anvende harmoniserede risikoindikatorer til afrapportering af status for de fastsatte mål. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige konsekvenser for beskyttelsesniveauet, idet mange af elementerne allerede er indført i Danmark.

1. Status

Kommissionen sendte den 14. juli 2006 ovennævnte forslag til Rådet og Europaparlamentet. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 175(1), og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget forventes at blive præsenteret for Rådet (landbrug og fiskeri) på dets møde den 18. september 2006 og blive præsenteret for Rådet (miljø) den 18. december 2006. Den videre behandling af forslaget vil foregå i Rådet (miljø).

2. Formål og indhold

Forslaget til rammedirektiv er en udmøntning af EU's 6. Miljøhandlingsprogram, som understreger behovet for en mere bæredygtig anvendelse af pesticider herunder behovet for en væsentlig reduktion i risiko ved pesticider og en væsentlig nedsættelse af forbruget af pesticider.

Kommissionen har samtidig med vedtagelsen af nærværende forslag fremlagt en Temastrategi for bæredygtig anvendelse af pesticider KOM (2006) 372, og et forslag til forordning om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, KOM(2006) 338, som skal erstatte det nuværende direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler. Der henvises til grundnotater for disse.

De af temastrategiens initiativer, som ikke hensigtsmæssigt kan indarbejdes i eksisterende lovgivning, er indarbejdet i det foreliggende forslag.

Forslaget har hjemmel i EU traktatens artikel 175 (1), hvilket indebærer, at Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre strengere beskyttelse.

Målene i rammedirektivet for bæredygtig anvendelse af pesticider er i hovedtræk følgende:

- Minimere fare og risiko for sundhed og miljø fra brugen af pesticider
- Fremme dyrkningsformer med lavt eller intet forbrug af pesticider, bl.a. ved at øge brugerens opmærksomhed og ved at arbejde for retningslinjer for god praksis for anvendelse samt overvejelser om økonomiske instrumenter
- Etablere et gennemskueligt system for rapportering af monitorering af fremskridt i relation til strategiens mål, herunder at udvikle passende indikatorer

For at nå disse mål skal Medlemsstaterne hver især iværksætte nationale handlingsplaner, der indeholder mål, midler og tidsfrister for nedsættelse af risiko, fare og afhængighed af pesticider.

Medlemsstaterne skal sikre, at alle professionelle brugere, forhandlere og rådgivere, har adgang til passende uddannelse i brug af pesticider. Medlemsstaterne skal sikre at forhandlere, der sælger visse typer af pesticider, har mindst en ansat, som har gennemgået ovennævnte uddannelse samt, at pesticider, der kun er godkendt til erhvervsmæssig brug, kun sælges til erhvervsmæssige brugere, der har bevis for at have gennemført en uddannelse, som beskrevet ovenfor.

Medlemsstaterne skal fremme offentlighedens - herunder private brugeres - adgang til information om pesticiders effekter på miljø og sundhed og om ikke-kemiske alternativer. Medlemsstaterne skal sikre, at forhandlere af pesticider til ikke-erhvervsmæssig anvendelse oplyser forbrugeren om generel risiko, opbevaring mv. af pesticider.

Medlemsstaterne skal som hovedregel forbyde flysprøjtning, men kan dispensere fra det generelle forbud på nærmere bestemte vilkår.

Medlemsstaterne skal, jf. vandrammedirektivet, sikre, at der på marker i områder med drikkevandsinteresser etableres pesticidfrie bufferzoner, og at forbruget af pesticider begrænses eller ophører i NATURA 2000 områder, jf. fugledirektivet og habitatdirektivet, på særligt beskyttelse arealer, langs jernbaner, veje m.v., samt på områder, hvor offentligheden færdes.

Medlemsstaterne skal indføre passende foranstaltninger, som sikrer, at opbevaring af pesticider, påfyldning og vask af sprøjter, håndtering af overskydende sprøjtevæske og af tom emballage ikke udsætter mennesker og miljø for fare.

Medlemsstaterne skal fremme dykningssystemer med lavt pesticidforbrug, herunder integreret bekæmpelse, og Medlemsstaterne skal sikre, at erhvervsmæssige brugere af pesticider skifter til mere miljøvenlige bekæmpelsesforanstaltninger og metoder, og hvis muligt prioriterer pesticider med lav risiko.

Danmark har siden 1986 haft en række forskellige pesticidplaner, som vurderes i vid udstrækning at dække de initiativer, der er beskrevet ovenfor.

I det følgende beskrives initiativer i rammedirektivet, som ikke indgår i igangværende danske aktiviteter.

Retningslinjer for integreret bekæmpelse

Ifølge forslaget skal Medlemsstater sikre, at alle erhvervsmæssige brugere af pesticider, har senest 1. januar 2014 følger generelle standarder for integreret bekæmpelse. Retningslinjerne for

integreret bekæmpelse skal udarbejdes med hjemmel i den kommende forordning om plantebeskyttelsesmidler. I forslag til forordningen står dog kun, at der kan udarbejdes retningslinjer.

Medlemsstaterne skal i den forbindelse etablere eller støtte etablering af alle de nødvendige betingelser for implementering af integreret bekæmpelse. Især skal det sikres, at landmænd har adgang til beslutningsstøtte og rådgivning om integreret bekæmpelse. Afgrødespecifikke retningslinjer for integreret bekæmpelse kan udarbejdes i overensstemmelse med direktiv 98/34/EC om tekniske standarder. Medlemsstaterne skal tilvejebringe alle nødvendige incitamentter til at støtte landmænd i at implementere afgrødespecifikke retningslinjer for integreret bekæmpelse.

Inspektion af sprøjter

Medlemsstaterne skal sikre, at sprøjter/sprøjteudstyr til professionel brug kontrolleres regelmæssigt. Der skal etableres et certificeringssystem, som verificerer kontrollen. Kontrollen skal omfatte de punkter, der er beskrevet i et bilag til rammedirektivet (bilag 2). Herudover skal sprøjter/sprøjteudstyret leve op til de krav, der følger af den fremtidige standardiseringsordning for sprøjteudstyr jf. nedenfor. Medlemsstaterne skal udpege hvilke organisationer, der har ansvar for at udføre kontrollen.

Fem år efter de tidsfrister, der er fastsat i direktivets ikrafttrædelsesbestemmelser, skal alt sprøjteudstyr, der anvendes professionelt, have været kontrolleret mindst en gang, og udstyr der ikke lever op til kontrollen, må ikke anvendes professionelt.

Standardisering af sprøjteudstyr

Rammedirektivet fastsætter, at der med hjemmel i direktiv 98/34/EC om tekniske standarder, skal etableres en standardiseringsordning for sprøjteudstyr.

Bindende EU risikoindikatorer

Der skal udarbejdes harmoniserede risikoindikatorer. Det er i direktivet fastlagt detaljerede krav til indikatorerne, som peger i retning af komplekse indikatorer. Medlemsstaterne skal beregne harmoniserede risikoindikatorer på nationalt niveau, og rapportere resultaterne til Kommissionen. Kommissionen vil estimere risiko tendenser på fællesskabs niveau, med henblik på at vurdere om målet for reduktion af pesticiders belastning af miljø, human- og dyresundhed er nået.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke behandlet sagen.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører i forslaget, at målsætningerne for forslaget ikke vil kunne opnås af medlemsstaterne individuelt. I dag har nogle af medlemsstaterne iværksat foranstaltninger svarende til elementerne i forslaget, mens andre lande ikke har truffet sådanne foranstaltninger. Da kun en fælles lovgivning i Fællesskabet kan skabe ensartet beskyttelsesniveau for miljø og sundhed, idet markedsføring af pesticider allerede er reguleret på fællesskabsniveau og da kun Fællesskabet kan opstille ensartede minimumskrav og dermed mulighed for ensartede vilkår for de økonomiske aktører, finder Kommissionen at forslaget er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

Regeringen er enig heri.

5. Konsekvenser for Danmark

Danmark har siden 1986 haft en række forskellige pesticidplaner, som vurderes i vid udstrækning at dække de initiativer, der indgår i rammedirektivet for bæredygtig anvendelse af pesticider. Dog kan det ikke udelukkes, at enkelte igangværende danske initiativer og regler (bekendtgørelser) skal justeres for at blive tilpasset rammedirektivet. Eksempelvis foretages der i praksis stort set ingen flysprøjtning i Danmark, men flysprøjtningens bekendtgørelsen vil skulle revideres i overensstemmelse med rammedirektivets bestemmelse om flysprøjtning, og der skal stilles krav om uddannelse af forhandlere eller erhvervsmæssige brugere i forbindelse med salg af visse pesticider.

Herudover indeholder rammedirektivet følgende bestemmelser, som p.t. ikke indgår i den danske pesticidplan eller dansk lovgivning:

- Obligatoriske og regelmæssige eftersyn og vedligeholdelse af sprøjter
- implementering af generelle standarder for integreret bekæmpelse
- beregning af risikoindikatorer

Obligatoriske og regelmæssige eftersyn og vedligeholdelse af sprøjter indebærer, at der skal etableres et system, som kan håndtere kontrol af i størrelsesordenen 40.000 sprøjter inden for en periode af senest 5 år efter rammedirektivets ikrafttræden. Finansieringen er uafklaret, men initiativet kan sammenlignes med obligatoriske syn af biler.

Konsekvenser af implementering af de kommende generelle standarder for integreret bekæmpelse og de initiativer, der skal sikre implementeringen, vil afhænge af hvilket indhold standarderne får og kan ikke vurderes, før disse foreligger. Det vurderes dog umiddelbart, at Danmark allerede har mange initiativer, som vil dække sådanne standarder.

Kommende regler for standardisering af sprøjteudstyr vurderes primært at have konsekvenser for producenter af sprøjter.

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Lov om Kemiske stoffer og Produkter samt forskellige bekendtgørelser skal ændres.

Lov om journal over brug af plantebeskyttelsesmidler og eftersyn af udstyr til udbringning af plantebeskyttelsesmidler i jordbruget samt forskellige bekendtgørelser skal ændres.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Der er iværksat analyse af forslaget økonomiske og administrative konsekvenser, som forventes afsluttet i oktober 2006. Analysegruppen har repræsentanter fra Miljøministeriet, Fødevareministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Transport- og Energiministeriet, Finansministeriet, Udenrigsministeriet og Skatteministeriet. Forslag om obligatorisk og regelmæssigt eftersyn af sprøjteudstyr vurderes at have konsekvenser for erhvervet og for myndighederne, hvis kontrollen skal udføres af disse.

Beskyttelsesniveau:

Kontrol af sprøjter vurderes at ville hæve beskyttelsesniveauet, da det vil mindske miljøbelastningen, at sprøjterne er i en god stand og herunder, at de ikke giver for høje doseringer.

Afhængigt af hvordan generelle standarder for integreret bekæmpelse bliver udformet, vil de fastholde status quo eller hæve beskyttelsesniveauet.

Hvis Danmark ikke kan fastholde egen indikator efter udarbejdelse af fælles harmoniserede risikoindikatorer, kan det ikke udelukkes at det danske beskyttelsesniveau sænkes.

Rammedirektivet vurderes i øvrigt ikke at ændre væsentligt ved beskyttelsesniveauet, da mange af temastrategiens initiativer allerede er indført i Danmark. Rammedirektivet vil således primært hæve beskyttelsesniveauet i Medlemsstater, der ikke allerede har aktiviteter på rammedirektivets områder.

6. Høring

Forslaget er sendt i høring den 25. juli 2006 til 57 interessenter. Der var ved høringsfristens udløb den 14. august 2006 modtaget høringssvar fra 11 høringsparter, der havde kommentarer. Advokatrådet (AR), Danmarks Naturfredningsforening (DN), Dansk Gartneri (DG), Dansk Industri (DI), Dansk Landbrug (DL), Dansk Planteværn (DP), Dansk Vand- og

Spildevandsforening (DANVA), Det Økologiske Råd (DØR), Fagligt Fælles Forbund – (3F), Foreningen af Vandværker i Danmark (FVD), og HTSI Interesseorganisationen (HTSI).

Den skriftlige høring har givet anledning til følgende kommentarer:

Generelt:

AR, DI, FVD og HTSI har ingen bemærkninger til forslaget.

DN, DANVA og DØR er overordnet set positive over initiativerne i rammedirektivet, men mener at forslaget har en række væsentlige mangler.

DL og DP vurderer, at de foreslåede tiltag i stort omfang svarer til den praksis, som allerede findes i Danmark.

Dansk Gartneri henholder sig til svaret fra Dansk Landbrug.

Begrundelsen for direktivet

DN og DØR ønsker, at direktivet også skal begrundes med pesticiders virkning på den biologiske mangfoldighed.

Pesticidfrie bufferzoner og arealer

DANVA mener, at forslaget om reduceret anvendelse af pesticider på følsomme områder, også bør omfatte områder med indvinding af drikkevand med høj risiko for forurening med pesticider.

DN tilkendegiver i relation til kapitel 4 om regulering af praksis og anvendelse, at pesticider udelukkende bør anvendes i jordbruget og at al anvendelse af pesticider i naturområder og på offentlige arealer bør forbydes.

Nationale handlingsplaner

DN, DØR og DANVA mener, at der skal indgå kvantitative mål for reduktion i forbruget/behandlingshyppigheden. DØR foreslår endvidere, at hvert land, sammen med forslaget til den nationale handlingsplan, skal offentliggøre en rapport, der beskriver mulighederne for at minimere pesticidforbruget i alle væsentlige afgrøder.

DØR peger på fravær af virkemidler til at minimere pesticidanvendelsen og DANVA på, at det er en klar svaghed, at der i forslaget ikke indgår beskatning af pesticider.

DØR mener at medlemsstaterne i henhold til de nationale handlingsplaner, skal have mulighed for at gribe ind overfor pesticider som har uønskede effekter, så DK eksempelvis har mulighed

for at forbyde salg af plantebeskyttelsesmidler, der i særlig grad medfører pesticidrester i drikkevand og fødevarer.

Kontrol af sprøjter

DL peger på at forslag om kontrol af sprøjter indebærer en ændring af det danske system til kontrol af sprøjter, som vil øge byrden for landbrugserhvervet, og mener at konsekvenserne af forslaget bør vurderes.

Integreret plantebeskyttelse (IPM)

DN finder, at integreret bekæmpelse er et skridt i den rigtige retning, men at strategien bør være mere visionær, så målet er Integrated Crop Produkter og økologisk jordbrug.

3 F mener, at producent og leverandør af pesticider, skal dokumentere at man har vurderet muligheden for alternative midler og metoder, i lighed med REACH samt at forsigtighedsprincippet skal kunne anvendes, således producenten, skal dokumentere at midlet ikke er skadeligt for mennesker og miljø.

DØR tilkendegiver, at kravet til integreret plantebeskyttelse er svækket betydeligt i forhold til det nuværende plantebeskyttelsesdirektiv, samt at integreret plantebeskyttelse bør ændres til integreret bekæmpelse. Fristen, for hvornår korrekt anvendelse af plantebeskyttelsesmidler skal være i overensstemmelse med integreret plantebeskyttelse, findes desuden at være for lang.

For at fremme landbrugsdrift med lavt pesticidforbrug ønsker DØR endvidere, at det skal være muligt at undlade at godkende plantebeskyttelsesmidler til anvendelse i afgrøder, hvor der ikke er et signifikant netto udbytte ved anvendelse.

7. Forhandlingssituation

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug) den 18. september 2006 med henblik på præsentation.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for rammedirektivets initiativer til bæredygtig anvendelse af pesticider. Disse initiativer indgår i igangværende danske aktiviteter, bortset fra forslagene vedrørende retningslinier for integreret bekæmpelse, inspektion af sprøjter og standardisering af sprøjteudstyr. For inspektion af sprøjter og standardisering af sprøjteudstyr vil regeringen foretage en nærmere konsekvensanalyse, og i lyset heraf fastlægge en dansk holdning.

Forslaget om retningslinier for integreret bekæmpelse vil blive vurderet nærmere med hensyn til omfang og konsekvenser forud for fastlæggelse af dansk holdning.

Regeringen lægger vægt på, at det høje danske beskyttelsesniveau kan fastholdes.

Regeringen tilkendegiver bl.a. i Danmarks strategi for bæredygtig udvikling, at den ønsker at minimere brugen af pesticider, og at det langsigtede mål er at udvikle dyrkningsstrategier, der nedsætter afhængigheden af pesticider, så anvendelsen i størst muligt omfang kan reduceres. Herudover tilkendegives det, at regeringen internationalt ønsker at sætte fokus på overforbrug af pesticider. Regeringen ønsker derfor, at forbrugsreduktion, som indgår i 6. miljøhandlingsprogram også bliver en del af rammedirektivet, således at forbrugsreduktion indarbejdes i direktivet, som en del af de nationale handlingsplaner.

Regeringen støtter, at indsatsen for at minimere fare og risiko for sundhed og miljø samt fremme af dyrkningsformer med lavt eller intet brug af pesticider følges på fællesskabsniveau ved hjælp af passende harmoniserede indikatorer. Regeringen kan dog ikke støtte, at der i direktivet fastlægges detaljerede krav til indikatorerne, som peger i retning af komplekse indikatorer, da det i praksis kan vise sig at simple og administrativt enkle indikatorer i lige så høj grad vil kunne beskrive udviklingstendenser. Regeringen ønsker at sikre at de fælles harmoniserede indikatorer ikke hindrer, at der kan anvendes andre indikatorer nationalt.

Skov- og Naturstyrelsen
Landområdet
Miljøministeriet
Ledelsessekretariatet, EUK

6. september 2006
J.nr.: D 402-0010
gsp/SNS LOB; tbr/MIM EUK

Dagsordenspunkt 7: Ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret raps (C/BE/96/01) i henhold til Europa-parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF

Resumé:

Danmark modtog i februar 2004 ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret raps efter direktiv 2001/18/EØF. Danmark fremsatte i maj 2004 begrundet indvending mod ansøgningen, idet Danmark savnede eventspecifikke detektionsmetoder for to rapslinier. På baggrund af supplerende information meddelte Danmark i december 2004 Kommissionen, at Danmark ikke havde taget stilling til dyrkning og foderanvendelse og at Danmark desuden gjorde indsigelse på grund af manglede validering af detektionsmetoder. Kommissionens forslag til afgørelse var til afstemning i komiteen i december 2005. Danmark stemte nej idet DK ikke havde gennemført en fodervurdering og fordi detektionsmetoderne skal være validerede. Der kunne ikke opnås kvalificeret flertal i komiteen, og sagen bliver derfor nu forelagt Rådet.

Formålet med den oprindelige ansøgning var at få godkendelse til dyrkning, import og forarbejdning af høstede frø til fødevarer, foder og industrielle formål. Belgien, som har behandlet den oprindelige ansøgning fra producenten, har som udgangspunkt indstillet, at rapslinier skal tillades til import og forarbejdning på visse vilkår.

Danmark har efterfølgende gennemført en fodervurdering af de genetisk modificerede rapslinjer. Det fremgår heraf, at der ikke forventes sundheds- og sikkerhedsmæssige problemer for dyr, som indtager dyrefoder med indhold af foderstoffer afledt af rapslinjerne. Detektionsmetoderne er endnu ikke validerede.

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller stats- eller kommunaløkonomiske konsekvenser.

1. Status

Danmark modtog den 26. februar 2004 fra Europa-Kommissionen en ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret raps (linjerne Ms8, Rf3 og

Ms8xRf3) efter reglerne i del C i direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, herefter kaldet udsætningsdirektivet. Der er tale om opdatering af en ansøgning, som oprindeligt blev indleveret efter reglerne i det gamle udsætningsdirektiv (90/220/EØF). Ansøgningen er indleveret til de belgiske myndigheder af Bayer Crop Science Ltd. Der søges om at anvende den genetisk modificerede raps som al anden raps, dvs. dyrkning, import og forarbejdning, herunder også anvendelse som foder.

De belgiske myndigheder har udarbejdet en vurderingsrapport, hvori det indstilles, at der gives godkendelse til import og forarbejdning og brug som anden raps, dog for øjeblikket ikke dyrkning. Ifølge de belgiske myndigheders vurderingsrapport skal fødevarer- og fodergodkendelse ske efter reglerne i den nye forordning om genetisk modificerede fødevarer og foder, som finder anvendelse i sin helhed fra 18. april 2004. Vurderingsrapporten og ansøgningen er herefter fremsendt til Kommissionen og til de øvrige medlemslande.

Danmark har tidligere udtalt sig om ansøgningen i forbindelse med behandlingen under det gamle udsætningsdirektiv. Den danske holdning var dengang negativ, fordi der herskede usikkerhed om de langsigtede miljømæssige konsekvenser. Folketinget er orienteret herom i august 1999.

Grundnotat om den opdaterede ansøgning er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 23. april 2004. Supplerende grundnotater er oversendt den 7. december 2004 og den 28. november 2005.

Danmark fremsatte den 6. maj 2004 en begrundet indvendig mod ansøgningen, fordi

Danmark mener, at det er nødvendigt med event-specifikke detektionsmetoder for Ms8 og Rf3 for at sikre detektion og identifikation, herunder kontrol med fastsatte grænseværdier. Danmark fremførte endvidere, at de leverede metoder bør valideres og at valideringerne tilvejebringes inden markedsføring samt at ansøger bør opfylde reglerne i forordningen om sporbarhed og mærkning. Endelig blev det bemærket, at dokumentationen til ansøgningen ikke er opdateret for så vidt angår mulige krydsningsparter, spredningsafstande samt geografisk udbredelse.

Danmark modtog den 26. oktober 2004 supplerende information til ovennævnte ansøgning. Materialet er ansøgers besvarelse af medlemslandenes ønsker om yderligere oplysninger, bemærkninger eller indvendinger. Når det gælder en kvantitativ detektionsmetode oplyser ansøger, at sådanne metoder er indleveret som et led i ansøgning efter reglerne i forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

Danmark meddelte den 10. december 2004 Kommissionen, at Danmark har vurderet ansøgningen med udgangspunkt i den belgiske vurderingsrapport, hvilket betyder, at Danmark

ikke har taget stilling til dyrkning og foderanvendelse, samt at Danmark gjorde indsigelse mod ansøgningen, idet de leverede detektionsmetoder bør valideres, og at valideringerne tilvejebringes inden markedsføring.

Den Europæiske Fødevareautoritet (EFSA) har i september 2005 udtalt sig om ansøgningen. Konklusionen er, at rapslinjerne Ms8, Rf3 og Ms8xRf3 er lige så sikre for mennesker, dyr og for miljøet, når det gælder det foreslåede anvendelsesområde (import og ikke dyrkning), som konventionelt forædlede rapslinjer. EFSA medtager foderanvendelse i deres vurdering

Der er ikke kommet yderligere supplerende oplysninger siden Danmark svarede Kommissionen i december 2004.

Danmark modtog den 25. oktober 2005 Kommissionens udkast til afgørelse. Der blev stemt om forslaget om forslaget ved et møde den 5. december 2005 i komiteen, der er nedsat under udsætningsdirektivet.

Den oprindelige ansøgning omfattede således ansøgning om godkendelse som al anden raps, herunder også dyrkning og anvendelse til foder.

De belgiske myndigheder, som behandlede sagen først, vurderede, at der kunne gives godkendelse til import og forarbejdning, men ikke dyrkning. Endvidere indstillede Belgien, at godkendelse til fødevarer- og foderanvendelse skulle ske efter reglerne i Forordningen nr. 1829 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

Ansøger har efterfølgende tilkendegivet, at formålet med ansøgningen ikke længere omfatter dyrkning, men at foderanvendelse er omfattet, idet der henvises til overgangsbestemmelserne i Forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

I Kommissionens udkast til afgørelse er der lagt op til, at der skal gives godkendelse til markedsføring til anvendelse af Ms8, Rf3 og Ms8xRf3 som anden raps bortset fra dyrkning og fødevareranvendelse. Det vil sige, at der i afgørelsen lægges op til en godkendelse til import, forarbejdning og anvendelse som foder.

Danmark har vurderet ansøgningen med udgangspunkt i de belgiske myndigheders indstilling, og dermed ikke medtaget dyrkning og foderanvendelse. Skov- og Naturstyrelsen har nu iværksat, at der i Danmark gennemføres en vurdering i forhold til foderanvendelse.

Ved afstemningen i den komité, der er nedsat under udsætningsdirektivet (2001/18/EF) den 5. december 2005, kunne komiteen ikke tage stilling. Sagen er derfor oversendt til Rådet.

2. Formål og indhold

Formålet med den oprindelige ansøgning er at få godkendelse til at dyrke, importere og forarbejde de høstede frø til fødevarer, foder og industrielle formål. Ansøgningen gælder ligeledes for afkom af de genetisk modificerede linjer fremkommet ved traditionelle forædlingsmetoder med ikke-modificeret raps.

Hvis rapsfrøene skal anvendes som levnedsmiddel kræver det en tilladelse efter reglerne i forordningen om nye levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser (Novel Food). Efter 18. april 2004 vil det kræve en godkendelse efter reglerne i forordning (EF) 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer. Olie fra raps Ms8xRf3 er godkendt til fødevareanvendelse (tilladelse under Novel Food forordningen 258/97, artikel 5 (den forenkede procedure) af 21. okt. 1999).

Rapslinjen Ms8 har fået indsat et gen, der gør planterne pollensterile. Genet (*barnase*) stammer fra bakterien *Bacillus amyloliquefaciens*. Rapslinjen Rf3 har fået indsat et gen, der gør, at de dannede frø bliver fertile, når Ms8 bestøves med pollen fra Rf3. Det indsatte gen (*barstar*) stammer også fra bakterien *Bacillus amyloliquefaciens*. Begge linjer har desuden fået indsat et gen, der gør dem tolerante overfor ukrudtsbekæmpelsesmidler med aktivstoffet glufosinat-ammonium (bl.a. Basta og Liberty). Dette gen (*bar*) stammer ligeledes fra en bakterie (*Streptomyces hygroscopicus*). Rapslinjerne indeholder ikke gener, der giver tolerance overfor antibiotika. Ms8xRf3 er hybridlinjen, der opstår ved krydsning af de to genetisk modificerede linjer. Formålet med at fremstille hybridraps er at opnå et højere udbytte.

Den unikke identifikator for Ms8 er ACS-BN005-8, for Rf3 er identifikatoren ACS-BN003-6, og for hybridlinjen Ms8xrf3 er den ACS-BN005-8 x ACS-BN003-6.

Belgien indstiller, at der skal gives godkendelse til import og forarbejdning af rapslinjerne Ms8, Rf3 og Ms8xRf3 og til brug som anden raps, bortset fra for øjeblikket dyrkning i Europa af sorter, der er udviklet fra rapslinjerne Ms8, Rf3 og Ms8xRf3.

Belgien indstiller, at der stilles følgende vilkår:

- Ms8, Rf3 og Ms8xRf3 raps og produkter fremstillet af Ms8, Rf3 og Ms8xRf3 skal mærkes i alle omsætningsled som foreslået i ansøgningen.
- Godkendelsens ihænde-haver skal stille referencemateriale af Ms8, Rf3 og Ms8xRf3 til rådighed til detektionsformål til enhver tid.
- Godkendelsens ihænde-haver skal tilvejebringe en lokal specifik overvågningsplan for at følge tilstedeværelsen af forvildet Ms8, Rf3 og Ms8xRf3 på lokaliteter, hvor der sker import og

forarbejdning og mellem disse lokaliteter for at følge konsekvenserne af frøspild under import og transport. Systemer til at identificere de forvildede Ms8, Rf3 og/eller Ms8xRf3 rapsplanter og for afrapportering skal være indeholdt i overvågningsplanen.

- Godkendelsens ihændeher skal levere en mere detaljeret beskrivelse af de opgaver og af hvilke data, der vil blive samlet af de forskellige netværk, der er involveret i den generelle overvågning.
- Godkendelse gives først efter validering af detektions-/identifikations- og kvantifikationsmetoder for de genetisk modificerede produkter. Så snart valideringen er gennemført er oplysninger om detektions-/identifikationsmetoder ikke længere at betragte som fortrolige.
- Godkendelsen omfatter ikke brug af produktet til fødevarer eller dyrefoder. For at opnå godkendelse hertil, skal produktet leve op til kravene i forordning 1829/2003 fra Europaparlamentet og Rådet af 22. september 2003 om genetisk modificeret fødevarer og foderstoffer.
- Godkendelsen gælder i 10 år fra udstedelsen.

Belgiens begrundelser for, at der for øjeblikket ikke kan gives tilladelse til dyrkning, er:

- Det belgiske biosikkerhedsråd har vurderet, at en række af de anbefalinger om landbrugsmæssig praksis, som ansøger foreslår for at begrænse den vertikale genspredning og dens konsekvenser, er upraktiske, vanskelige at gennemføre og svære at kontrollere indenfor den nuværende landbrugspraksis.
- De britiske Farm Scale Evaluations har vist et tab i biodiversitet ved anvendelse af det tilknyttede ukrudtsmiddel (glufosinat-ammonium), og ansøger har ikke foreslået kompenserende foranstaltninger til at modvirke dette.
- Den pollenspredning over længere afstande, som foregår fra rapsmarker, vil medføre genspredning til naborapsmarker samt til vilde slægtninge på et tidspunkt, hvor regler om sameksistens endnu ikke er trådt i kraft.

Ms8, Rf3 og Ms8xRf3 er blevet dyrket kommercielt i USA og Canada siden 1999. Der har været forsøgsudsætninger med rapslinjerne i en række EU-lande.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke særskilt redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet. Der er tale om en ansøgning om godkendelse til markedsføring i henhold til en allerede vedtaget rådsretsakt (udsætningsdirektivet (2001/18/EF)).

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: En godkendelse til markedsføring vil ikke få lovgivningsmæssige konsekvenser, idet der er tale om ansøgning, der er reguleret af direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EØF. Direktivet er implementeret i dansk ret med love og bekendtgørelse nr. 981 af 3. december 2002 og bekendtgørelse nr. 831 af 3. oktober 2002 om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

Økonomiske og administrative konsekvenser: En godkendelse forventes ikke at få væsentlige stats- eller kommunaløkonomiske konsekvenser. Der forventes en mindre administrativ byrde i forbindelse med behandling af sagen samt tilsyn og kontrol i henhold til kapitel 5 i bekendtgørelse nr. 831 af 3. oktober 2002 om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer. Eventuelle merudgifter vil blive afholdt indenfor eksisterende rammer.

Beskyttelsesniveau: De hørte eksperter har foretaget en vurdering af konsekvenserne for menneskers sundhed, natur og miljø, hvis rapslinjerne Ms8, Rf3 og Ms8xRf3 introduceres på det danske marked. Skov- og Naturstyrelsen har anmodet eksperterne om at gennemføre vurderingerne i forhold til de belgiske myndigheders indstilling. Det betyder, at vurderingerne primært koncentrerer sig om de mulige konsekvenser ved import og forarbejdning, og i mindre grad forholder sig til dyrkning og foderanvendelse. Som det fremgår af nedenstående udtalelser, vurderer eksperterne ikke, at der vil være miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser forbundet med godkendelse til import og forarbejdning, men der vil sandsynligvis være økologiske konsekvenser forbundet med dyrkning. Plantedirektoratet samt Danmarks Fødevarer- og Veterinærforskning (DFVF) påpeger dog, at ansøgningen ikke indeholder event-specifikke kvantitative detektionsmetoder for Ms8 og Rf3. Plantedirektoratet mener desuden at produkterne bør mærkes med de unikke identifikatorer. Vurderingerne er foretaget på baggrund af den fremsendte ansøgning, et sammendrag heraf samt vurderingsrapporten fra de belgiske myndigheder.

Plantedirektoratet har efterfølgende vurderet, at der ikke er sundheds- og sikkerhedsmæssige problemer for dyr, som indtager dyrefoder med indhold af foderstoffer afledt af rapslinjerne.

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU):

DMU har vedrørende andre forhold end dyrkning, (hvilket der som det fremgår af nærværende notats afsnit 1 ikke længere ansøges om) bl.a. bemærket følgende:

”DMU har foretaget en analyse af de forskellige mulige uønskede økologiske konsekvenser for plante- og dyreliv (som f.eks. tab af biodiversitet og ændringer i jordbundsforhold) af en eventuel spredning af den genmodificerede raps. Analysen viser, at konsekvenserne for planter

og dyr ved selv en betydelig spredning af Ms8xRf3 til naturnære områder og landbrugsområder må vurderes at være små og begrænsede til de dyrkningsarealer, hvor der anvendes glufosinat.”

DMU har endelig bemærket, at de belgiske myndigheders forslag om en markedsføring af Ms8xRf3-rapsen udelukkende til andre formål end dyrkning, ikke vil medføre nogen væsentlige uønskede miljømæssige konsekvenser for dyre- og plantelivet.

Plantedirektoratet:

”Plantedirektoratets oprindelige risikovurdering fra 1997 forholdt sig til såvel dyrkning, import, det indsatte genetiske materiale som foderanvendelsen. Eftersom det er de belgiske myndigheders holdning, at foderanvendelsen skal evalueres i henhold til den nye forordning 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, vil den ikke blive yderligere behandlet her.

Nærværende risikovurdering forholder sig derfor kun til importspørgsmålet samt beskrivelsen af det indsatte genetiske materiale.

Plantedirektoratet vurderer, at der i anmeldelsen samt i det fortrolige materiale til denne er fremlagt oplysninger, som sandsynliggør, at det nye genetiske materiale i Ms8xRf3-rapsen er indsat som beskrevet i anmeldelsen.

Derimod anses de to detektionsmetoder, som er vedlagt anmeldelsen, ikke for at være tilstrækkelige. Således bør der udvikles og valideres en event-specifik kvantitativ PCR-metode for henholdsvis Ms8- og Rf3-linien, før Ms8xRf3-rapsen tillades til markedsføring.

Endvidere bør det sikres, at høstprodukter med indhold af Ms8xRf3-rapsen, ud over den generelle mærkning om, at produktet indeholder genetisk modificerede organismer, bliver mærket med de unikke identifikationskoder for de to rapslinier.

Plantedirektoratet har i forbindelse med den oprindelige ansøgning fra 1996 foretaget en vurdering af anvendelsen af Ms8xRf3-rapsen til foder. En opdatering heraf indgår ikke i nærværende vurdering, da foderstofvurderingen ifølge anmeldelsen vil skulle foregå i regi af forordning 1829/2003/EF om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.”

Skov- og Naturstyrelsen har efterfølgende, anmodet Plantedirektoratet om at vurdere de foder-mæssige aspekter af at markedsføre de genetisk modificerede rapslinjer. Plantedirektoratet meddeler i notat af 9. januar 2006, at de ”vurderer, at der ikke er sundheds- og sikkerhedsmæssige problemer for dyr, som indtager dyrefoder med indhold af foderstoffer afledt af Ms8 x Rf3 raps (f.eks. rapsskrå og rapskage). Anvendelse vurderes endvidere at være

uden sundhedsmæssig risiko for forbrugerne af produkter fra dyr, der har indtaget foder med indhold af sådanne foderstoffer.”

Danmarks Fødevarer- og Veterinærforskning:

”Det fremgår fra de belgiske myndigheder, at der alene er tale om import og forarbejdning. Denne ansøgning dækker ikke fødevarer og foderanvendelse. Den sundhedsmæssige vurdering dækker derfor alene utilsigtet anvendelse såsom rapsolie, der ved forbytning kommer over i fødekæden.

Vi har tidligere vurderet denne ansøgning C/BE/96/01 om markedsføring under det tidligere direktiv 90/220/EEC og har der ikke fundet sundhedsmæssige betænkeligheder. I det foreliggende nye materiale er der ingen ny information vedrørende de sundhedsmæssige aspekter. Det har vi ingen betænkeligheder ved, idet dokumentationen omkring sundhedsmæssige aspekter var på plads i 1997.

Ansøgeren har leveret nyt materiale til ansøgningen for at opfylde de nye krav efter direktiv 2001/18/EC. Dette materiale indeholder en udvidet dokumentation for molekylær karakterisering. Dette materiale vurderer vi som værende tilstrækkeligt til at sikre, at de to transgene konstruktioner og deres indsættelsesbegivenheder Ms8 og Rf3 er stabilt indsat i et enkelt locus, og at ekspressionen er begrænset til de ønskede gener.

Ansøgeren har leveret en metode til kvalitativ analyse af både Ms8 og Rf3. Det er ikke muligt at etablere en specifik analyse af hybridene, - den kan kun måles som en kombination af de to transgene produkter på DNA niveau. Teoretisk vil det være muligt specifikt at måle hybridene på protein niveau, fordi der ved krydsningsproduktet sker en binding mellem produktet fra barnase og fra barstar. Imidlertid udtrykkes dette protein ikke i frøene, men i pollen.

Metoden til kvalitativ event-specific bestemmelse på DNA niveau af både Ms8 og Rf3 er blevet verificeret af de belgiske myndigheder, så de finder de samme PCR produkter som ansøgeren. Metoden er dog ikke valideret. Der er i ansøgningen ingen metode for kvantitativ bestemmelse af Ms8 eller Rf3.”

De hørte eksperter har vurderet de supplerende oplysninger. De nye oplysninger ændrer ikke på de ekspertvurderinger, som tidligere er fremsendt.

5. Høring

I perioden den 1. marts til den 24. marts 2004 gennemførte Skov- og Naturstyrelsen en høring af 55 danske interesseorganisationer, forskningsinstitutioner og myndigheder. Høringsmaterialet bestod af et af ansøgeren udarbejdet sammendrag af ansøgningen, en indholdsfortegnelse til hele

ansøgningen samt de belgiske myndigheders vurderingsrapport. Skov- og Naturstyrelsen har modtaget høringssvar fra nedennævnte:

- Dansk Bilharziose Laboratorium
- Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole
- Forskningscenter Risø
- Forbrugerrådet
- Greenpeace
- Hovedstadens Udviklingsråd
- Landbrugsraadet og Dansk Landbrug
- Specialarbejderforbundet
- Økologisk Landsforening

Dansk Bilharziose Laboratorium afholder sig fra at kommentere ansøgningen, da indholdet ligger udenfor laboratoriets umiddelbare kompetenceområde.

Hovedstadens Udviklingsråd har ingen bemærkninger.

Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole meddeler, at der næppe er grund til indsigelse mod import og forarbejdning af rapslinjerne til fødevarer, foder og industrielle produkter. Dyrkning af hybriden (Ms8xRf3) burde heller ikke være et problem, da den er fuld fertil og ikke udkrydser mere end normale rapssorter. Frøfremstilling til hybridsorter kan være problematisk i forbindelse med sameksistens, da den hansterile linje bevirker indkrydsning fra andet materiale. Der er imidlertid kun krydsning fra andre sorter og agerkål ind i den gensplejsede, ikke omvendt, og det burde derfor ikke skabe problemer i form af genspredning, hvis spildplanter bekæmpes i frøproduktion.

Forskningscenter Risø kan tilslutte sig de belgiske myndigheders afgørelse, hvor der gives tilladelse til import og forarbejdning, men ikke til dyrkning. Tilladelse til dyrkning bør ikke tillades før national regulering af sameksistens er til stede. Ansøger bør endvidere give forslag til overvågning af påvirkninger på miljøet.

I øvrigt har Forskningscenter Risø en række faglige kommentarer i forhold til ansøgningens dokumentation vedrørende mulige krydsningsparter, spredningsafstande samt geografisk udbredelse, idet ansøgningens referenceliste ikke er opdateret.

Forbrugerrådet mener generelt, at Danmark bør arbejde for, at moratoriet opretholdes, så længe sameksistensregler, herunder regler om ansvar, ikke er på plads i EU. Rådet kan således ikke støtte godkendelse af den genetisk modificerede raps.

Greenpeace støtter beslutningen om at forbyde dyrkningen af GM-raps. Greenpeace mener, at med den nuværende viden og når de videnskabelige usikkerheder samt de involverede risici tages i betragtning, burde der ikke gives godkendelse til at udsætte og markedsføre genetisk modificerede organismer. Eftersom dyrkning af genetisk modificeret herbicidtolerant raps har en umiddelbar negativ indflydelse på biodiversiteten, må det tages med i betragtning, at ved at godkende import af genetisk modificeret herbicidtolerant raps, udøver EU skader på biodiversiteten på arealer udenfor EU, hvor denne GM-raps bliver dyrket. Derfor burde import af GM-rapsen også afvises. Greenpeace mener, at Ms8xRf3 burde afvises til alle formål – dyrkning, import og forarbejdning – for at undgå negative effekter for miljøet og for at undgå kontaminering af økologisk og konventionel landbrug, fødevarer og foder.

Specifikt i forhold til Ms8xRf3 anfører Greenpeace, at ansøgningen bør afvises af følgende årsager:

- Vurderingsrapporten fra Belgien lever ikke op til den standard, der er lagt op til udsætningsdirektivet, idet hybriden (Ms8xRf3) bør vurderes for sig selv og ikke alene på data fra forældrelinjerne (Ms8 og Rf3), vurderingsrapporten bør omfatte en sundhedsmæssig vurdering og fødevarer vurderingen er angiveligt gennemført på baggrund af forkerte data.
- I risikovurderingen er der ikke taget tilstrækkelig hensyn til de negative effekter for biodiversiteten, for mulighederne for krydsbestøvning, for kontaminering af fødevarer og foder, for kontaminering via frø, hvad angår monitoring, og endelig er metoden til detektion og identifikation ikke tilstrækkelig.

Landbrugsraadet og Dansk Landbrug meddeler, at man kan anbefale, at ansøgningen om godkendelse af GM-rapsen til dyrkning og til import og forarbejdning til fødevarer, foder og industrielle produkter imødekommes, hvis de danske myndigheder ikke har miljø- og sundhedsmæssige betænkeligheder, og under forudsætning af, at de øvrige bestemmelser i udsætningsdirektivet og i forordningerne om fødevarer og foder og om sporbarhed og mærkning opfyldes. Hvad angår dyrkning, mener Landbrugsraadet og Dansk Landbrug ikke, at EU-bestemmelserne giver mulighed for at afslå med henvisning til manglende sameksistensregler. Under alle omstændigheder vil denne begrundelse ikke være relevant her i landet, når den foreslåede sameksistenslovgivning med tilhørende detaljerede dyrkningsregler m.v. for bl.a. raps er på plads.

Specialarbejderforbundet (SID) er enige i den belgiske regerings holdning om ikke at give tilladelse til dyrkning af disse rapslinjer. Desuden er SID af den opfattelse, at der findes for

megen usikkerhed omkring dyrkning af GM-raps, så forbundet finder det ikke rimeligt, at andre lande skal udsættes for en sådan risiko. SID finder det derfor heller ikke acceptabelt, at der gives tilladelse til import og forarbejdning af disse rapslinjer.

SID finder, at der er mange områder, som ikke er beskrevet i det fremsendte dokument, og vil derfor gerne anmode om at følgende undersøges:

- Hvor stor en rest af glufosinat ammonium vil man kunne finde i rapslinjen, og hvilke sundhedsmæssige risici er der forbundet ved indtagelse af raps med en ikke nærmere angiven mængde pesticidrester. Baggrunden er, at rapsen er beregnet til at være tolerant over for glufosinat ammonium, og derved må det også forventes, at rapsen optager pesticidet, hvilket medfører, at vi som forbrugere kan risikere at indtage pesticidrester i forbindelse med indtagelse af raps.
- Er glufosinat ammonium godkendt af Miljøstyrelsen til anvendelse på raps? Hvis den er, hvilken dokumentation har firmaet så fremsendt for at dokumentere, at der ikke er nogen sundhedsskadelige virkninger, og hvis der ikke er fremsendt en ansøgning om godkendelse, hvilke dokumentationskrav skal firmaet så opfylde for at få glufosinat ammonium godkendt til anvendelse på raps.

SID er af den opfattelse, at først når disse spørgsmål er besvaret fyldestgørende af ansøgeren og myndighederne, og det derved er muligt at se ansøgningen som en helhed, kan der foretages en vurdering. Ud fra helhedsvurderingen er det så muligt at konstatere, om der er risiko forbundet med dyrkning af raps, og først derefter kan det komme på tale at acceptere ansøgningen.

Økologisk Landsforening anfører, at ansøgers forsøg på dokumentation af linjernes fortræffeligheder og fastholdelse af, at der ikke skulle være skadelige virkninger, ikke er så velargumenteret eller -dokumenteret, at foreningen vil kunne støtte dyrkningstilladelse og ej heller import- eller forarbejdning af de foreslåede genmodificerede rapslinjer. Tværtimod støtter foreningen sig langt mere til den vurdering i forhold til risici, som de belgiske myndigheder har fremlagt.

Risikoen for indkrydsning af genmodificeret raps i den vilde naturs flora, overslæbning ad frø, risiko for akkumulering af genmodificerede frø i jorden og muligheden for indkrydsning med andre modificerede linjer til dannelse af multiresistente planter er blot få af de forhold, som taler direkte imod dyrkningstilladelse.

Økologiske landbrug anvender ikke genmodificerede frø og ønsker ikke at blive forurenede med sådanne. Raps indkrydser så villigt, at det vil udgøre en overordentlig stor risiko for forurening med genmodificeret materiale i såvel natur som kulturlandbrug.

Da der ikke er lavet omfattende og afgørende sundhedsstudier, kan det ydermere ikke udelukkes, at de genmodificerede planter har negativ indflydelse på menneskers eller dyrs sundhed. Ansøger påstår, at næsten intet protein er til stede i olien ekstraheret fra planter. Det vides dog ikke, hvilken betydning det tilstedeværende protein har på sundheden. Foreningen kan således ikke støtte, at der gives tilladelse til import eller forarbejdning af frø fra de modificerede rapslinjer.

I perioden den 1. marts til den 24. marts 2004 gennemførte Skov- og Naturstyrelsen parallelt en offentlig høring, idet der i landsdækkende aviser blev gjort opmærksom på, at man kunne finde høringsmaterialet på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside eller rekvirere det fra Skov- og Naturstyrelsen. Der er modtaget et svar fra en borger på denne høring.

Denne borger mener under ingen omstændigheder, at man kan godkende gensplejset raps, hverken til dyrkning, foder eller fødevarer i Danmark. Dette begrundes med, at landbrugsarealet er så lille, at spredning stort set vil være uundgåeligt, og at netop raps, udover forurening af de øvrige dyrkede sorter, også vil kunne blande sig med agersennep og lignende planter, bl.a. ved at fuglene flytter rundt på frøene. Er spredningen først sket, kan tiden ikke skrues tilbage – så er det for sent. Ved underskrivelse af Rio-konventionen (biodiversitetskonventionen) forpligtede Danmark sig til at sikre bevarelsen af den biologiske mangfoldighed. Virkningen ved at dyrke genetisk modificerede planter i Danmark vil, efter borgerens mening, i løbet af meget kort tid være en yderligere indskrænkning af den biologiske mangfoldighed både i vilde og dyrkede planter. Derved opnås en uoprettelig overtrædelse af Rio-konventionen, og borgeren spørger om ansvarlige politikere er interesserede i dette.

Rammenotat om ansøgningen har været i høring i EU-specialudvalget vedr. miljøspørgsmål i april 2004, hvor der er kommet følgende høringssvar:

Specialarbejderforbundet (SID) finder fortsat ikke, at der bør gives tilladelse til markedsføring og henviser til begrundelserne i deres tidligere fremsendte høringssvar. SID er endvidere enige i de danske myndigheders begrundelser for at afvise ansøgningen.

Landbrugsraadet og Dansk Landbrug henholder sig til de tidligere afgivne bemærkninger om, at man kan anbefale en godkendelse af ansøgningen.

Rammenotat om ansøgningen har været i høring i EU-specialudvalget vedr. miljøspørgsmål i november 2004, hvor der er kommet følgende høringssvar:

Danmarks Naturfredningsforening bakker op om den foreslåede danske holdning.

Forbrugerrådet oplyser, at rådet af ressourcemæssige årsager ikke har mulighed for at forholde sig til ansøgningen og således ikke kan tages til indtægt for at støtte ansøgningen eller det modsatte.

Det supplerende rammenotat har været i høring i EU-specialudvalget vedr. miljøspørgsmål i november 2005, hvor der er kommet følgende høringssvar:

Fagligt Fælles Forbund (3F) støtter fortsat den foreslåede danske holdning.

Forbrugerrådet oplyser, at rådet af ressourcemæssige årsager ikke har mulighed for at forholde sig til ansøgningen og således ikke kan tages til indtægt for at støtte ansøgningen eller det modsatte.

Dansk Industri anbefaler, at ansøgningen om godkendelse imødekommes med hensyn til dyrkning, import og forarbejdning til fødevarer og industrielle produkter. Det foreliggende materiale giver ikke anledning til miljø- eller sundhedsmæssige betænkeligheder, heller ikke i forbindelse med dyrkning i Danmark.

Landsorganisationer i Danmark (LO) støtter op om den danske indstilling om at afvise ansøgningen om markedsføring af genetisk modificeret raps. LO er enig i myndighedernes begrundelser, men mener, at de områder, som er citeret i SID's oprindelige høringssvar, bør undersøges.

6. Generelle forventninger til de andre medlemslandes holdninger

Der foreligger ingen information om andre landes holdninger til ansøgningen i forbindelse med Rådets kommende behandling af sagen.

7. Dansk holdning

På baggrund af det fremsendte materiale må det konkluderes, at en godkendelse til import og forarbejdning af de pågældende rapslinjer ikke vurderes at få konsekvenser for miljø og sundhed i Danmark.

For at sikre detektion og identifikation, herunder for kontrol med de fastsatte grænseværdier, er det nødvendigt, at ansøger fremsender event-specifikke kvantitative detektionsmetoder for Ms8 og Rf3. Fra dansk side ønsker man endvidere, at metoderne bliver valideret inden markedsføring.

Forordningen om sporbarhed og mærkning finder fuld anvendelse fra 15. april 2004. Efter reglerne i forordningen skal oplysninger om den eller de entydige identifikator(er) **for**

produkter, der består af eller indeholder genetisk modificerede organismer, videregives skriftligt på alle stadier af markedsføringen for at sikre sporbarhed. Produkter, der består af eller indeholder GMO'er, skal mærkes med, at det indeholder genetisk modificerede organismer. Den danske holdning er, at ansøger bør leve op til reglerne i denne forordning, både når det gælder sporbarhed, og når det gælder mærkning. De belgiske myndigheders vurderingsrapport forholder sig alene til mærkning af produkterne i forhold til udsætningsdirektivet.

Endvidere vil Danmark gøre opmærksom på, at ansøgningens dokumentationsmateriale om mulige krydsningsparter, spredningsafstande samt geografisk udbredelse må anses for at ikke være opdateret.

Danmarks indsigelse i forhold til overholdelsen af reglerne i forordningen om sporbarhed og mærkning bliver imødekommet af oplysningerne i det supplerende materiale.

Når det gælder en kvantitativ detektionsmetode fremfører ansøger, at sådanne metoder er indleveret som et led i ansøgning efter reglerne i forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

Danmark opretholder, at event-specifikke kvantitative detektionsmetoder bør indleveres i henhold til udsætningsdirektivet, idet detektionsmetoderne som udgangspunkt er nødvendige for at kunne føre kontrol med de grænseværdier, der er fastsat i udsætningsdirektivet. Hertil kommer, at detektionsmetoderne skal være valideret af EU's Joint Research Centre, og valideringerne skal foreligge inden markedsføringsgodkendelsen.

I den foreliggende sag er kravet om indlevering af en event-specifik kvantitativ detektionsmetode opfyldt, idet metoden er indleveret som led i ansøgning om markedsføringsgodkendelse i henhold til forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer. Detektionsmetoden er imidlertid endnu ikke valideret af EU's Joint Research Centre.

Som det fremgår ovenfor, har Danmark vurderet ansøgningen i forhold til de belgiske myndigheders vurderingsrapport. Danmark har således ikke vurderet konsekvenserne i forbindelse med dyrkning og foderanvendelse. Af udkastet til Kommissionens afgørelse fremgår det, at godkendelsen også skal omfatte foderanvendelse. Det er ikke muligt at gennemføre en dansk vurdering af foderanvendelse inden komitéafstemningen den 5. december 2005, men Skov- og Naturstyrelsen har iværksat, at denne vurdering gennemføres.

Plantedirektoratet vurderer i notat af 9. januar 2006, at der ikke er sundheds- og sikkerhedsmæssige problemer for dyr, som indtager dyrefoder med indhold af foderstoffer afledt af Ms8 x Rf3 raps.

Danmark fastholder, at detektionsmetoderne skal være valideret af EU's Joint Research Centre, og valideringerne skal foreligge inden markedsføringsgodkendelsen.